

АНАЛІЗ СТАНУ І ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Проаналізовано тенденції розвитку туризму в Україні. Досліджено туристичний потенціал окремих областей. Виявлено ключові проблеми, що заважають розвитку туристичного потенціалу в Луганській області. Встановлено, що Луганська область, яка розташована на перехресті транспортних шляхів, і яка має для поступального розвитку своєї рекреаційної сфери сприятливі природно-кліматичні умови, значний історико-культурний потенціал, необхідні людські та матеріальні ресурси, але значно відстає від більшості регіонів України за рівнем розвитку рекреаційно-туристичних послуг. На основі чого запропоновано перспективні заходи по активізації туристичних потоків в регіоні.

Ключові слова: туризм, туристичний потенціал, конкурентоспроможність туризму в області, перспективи розвитку туризму, рекреаційний потенціал.

Постановка проблеми. Можливості українських територій для забезпечення динамічного розвитку туристичної індустрії досить суттєві. Це пояснюється наявністю природно-рекреаційних ресурсів, спроможних задовольнити вимоги найвибагливіших туристів, зокрема, щодо лікування природними елементами, гірськолижного відпочинку та подорожей до моря і прісних водойм, зеленого туризму, екскурсійних та інших специфічних видів поїздок. Наявність значного попиту з боку місцевого населення та відносно невисокі ціни для зовнішніх туристів останніми роками сприятливо впливали на розвиток туристичної галузі України.

Туристичний потенціал окремих регіонів є досить різним, оскільки не всі вони мають вихід до великих водойм, доступ до високогірної місцевості, заповідного фонду, природних парків і ландшафтів та пам'яток історії чи архітектури. Але окремі області мають змогу забезпечити потреби у порівняно якісних та недорогих послугах лікування грязями, мінеральними водами, походами на полювання, риболовлю, екстремальному відпочинку та краєзнавчих туристичних маршрутах. Така ситуація забезпечує структурну цілісність туристичного комплексу України та створює можливості отримувати всім бажаючим переважну більшість відповідних послуг на території країни.

Розвиток туризму в Україні супроводжується рядом проблем, основні з яких полягають у недостатньому використанні всіх елементів туристичного потенціалу та неналежна увага їх розвитку. Тому актуальним завданням є оцінка сучасного стану

туристичного потенціалу окремих регіонів та обґрунтування перспектив розвитку туризму в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стан, проблеми і перспективи розвитку туризму є однією з найбільш досліджуваних наукових проблем, оскільки наявні літературні дослідження вказують на їх численність та змістовність напрацювань. Вивченням досліджуваної проблеми займаються такі вчені як: Бондаренко М.П. [1], Бутко М.П. [2], Кравців В.С. [3], Крачило М.П. [4], Полюга В.Р. [9], Немиць Л.К. [7], Свида І.В. [10], Самко О.О. [2], Трохимець О.І. [13] та інші. Автори досліджують особливості та перспективи розвитку туризму в Україні та в окремих регіонах, описують туристичний потенціал областей та наводять методики оцінки його конкурентоспроможності з метою подальшого формування передумов вдосконалення.

Наявність значної кількості досліджень стосовно вивчення стану і перспектив розвитку туризму в Україні не дозволяє отримати відповіді на ряд пов'язаних з проблемою питань. Зміна статистичних даних вимагає їх відтворення та оцінки у наукових дослідженнях, розробка методичних підходів щодо оцінки туристичного потенціалу дає можливість апробувати їх на базі даних окремого регіону, щоб виявити причини його відставання або домінування у туристичному комплексі країни. На основі цього існуватиме можливість виявлення проблем, що стримують розвиток туризму та обґрунтування перспектив розвитку з врахуванням регіональних особливостей.

Метою статті є вивчення сучасних тенденцій розвитку туризму в Україні, оцінка туристичного потенціалу регіонів та обґрунтування перспектив їх розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Україна має досить суттєві та значні потужності для ведення туристичної діяльності і бізнесу. Так, курортна та рекреаційна активність в Україні може здійснюватись на площі близько 9,1 млн. га, тобто 15% земельної площі, оскільки такий розмір мають відповідні території. Значну рекреаційну цінність мають мінеральні води, їх видобування може бути об'ємом понад 64 тис. м³/добу. Також в державі в придатному для ознайомлення стані знаходиться понад 130 тис. пам'яток, із яких 57206 – пам'ятки, що становлять археологічну цінність (в тому числі 418 одиниць національного значення), 51364 – становлять історичну цінність (142 – національного значення), 5926 одиниць представляють пам'ятки монументального мистецтва (44 – національного значення), 16293 мають ознаки пам'яток архітектури, садово-паркового мистецтва та містобудування (3541 з яких національного значення). В Україні у функціональному стані знаходиться 61 історико-культурний заповідник. Наявні також заклади готельного господарства у кількості 1938 одиниць із загальною чисельністю місць 196 тис., які приймають орієнтовно 7,2 млн. осіб, в тому числі до 20% іноземців. Санаторно-оздоровчі послуги надаються у 3,0 тис. закладів, їх ліжковий фонд складає 447 тис., а щорічна чисельність клієнтів становить близько 3,3 млн., з яких до 15% іноземців. Розвиток науки, методології та кадрового забезпечення у туристичному комплексі здійснюється у понад 130 вищих навчальних закладах, у 4 науково-дослідних інститутах Міністерства охорони здоров'я України та в Науковому центрі розвитку туризму Міністерства культури і туризму України [9]. Також, відбувається щорічне

зростання природно-заповідних площ України, зокрема у 2000 році вона становила 887,5 тис. га, тоді як у 2013 році – 1475,3 тис. га.

На основі цієї інформації можна побачити, що Україна володіє значним природно-рекреаційним потенціалом, який за умови правильного, раціонального, науково - обґрунтованого та бережливого використання спроможний задовольнити не лише туристичні потреби українців, а й іноземних громадян. Також, за рахунок туристичної діяльності можна наповнювати державний бюджет фінансовими ресурсами, забезпечувати соціальний ефект від розвитку територій та надання робочих місць, підіймати рівень здоров'я населення та стимулювати покращення матеріально-технічної бази туризму і природно-рекреаційного комплексу в цілому.

Про наявність значного туристичного потенціалу в Україні свідчить визнання міжнародними організаціями національних історико-культурних об'єктів та внесення їх до пам'яток всесвітньої спадщини. Сигналом для збільшення числа туристів в Україні можна вважати включення пам'яток до списку міжнародної організації ЮНЕСКО. Так, серед українських пам'яток містяться Київський Софійський собор, Києво-Печерська лавра, історичний центр Львова і букові ліси Карпат. Забезпечення належного стану цих об'єктів перебуває під контролем міжнародної організації.

Розвитку туризму в Україні сприяють зручне географічне положення, помірний клімат, різноманітні рельєфні стани, специфічне утворення природно-рекреаційних ресурсів в природних умовах, багата культурно-історична спадщина та різноманітна санаторно-курортна база у більшості регіонів. Хоча порівняно низька частка туристичного комплексу у ВВП вказує на неповноту розкриття туристичного потенціалу України (рис. 1).

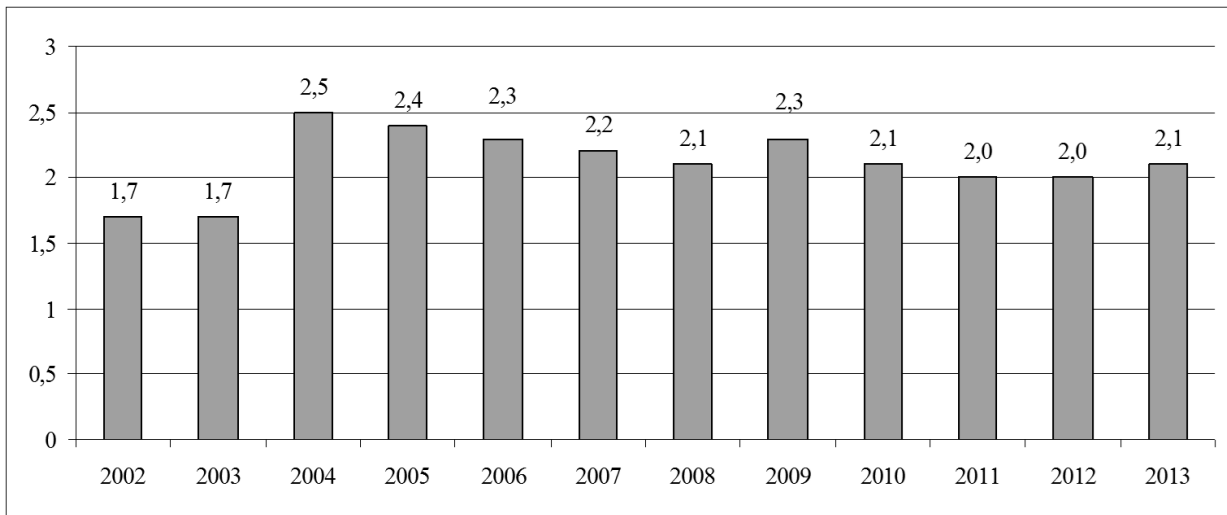

Рис. 1. Частка прямих надходжень від туристичного комплексу до ВВП України у 2002-2013 рр., %

Джерело: розроблено автором на підставі [12, с. 3]

Серед основних перешкод розвитку туристичної активності можна виділити чинники соціально-економічного, культурно-екологічного та управлінського, характеру. Згідно наведеної інформації у звіті Міністерства культури і туризму України, туристична сфера може забезпечувати набагато вищі від наявного стану показники розвитку економіки держави, але поки що розвиток туризму стримується. Зокрема, Україна використовує третю частину свого туристичного потенціалу, а за даними Світового економічного форуму, подорожі і туризм в країні знаходяться на 78 місці серед 124 країн досліджених світу. Тому в туристичній сфері існують значні можливості для активізації господарської ініціативи та державного управління [9].

Також, згідно наведеного рейтингу економічного розвитку туристичної галузі від Світової ради подорожей та туризму у 2013 році українські параметри мали значення нижче середніх від міжнародних показників [12, с. 7]. Експерти Світової ради подорожей і туризму в перспективі до 2022 року констатують наявність передумов для подальшого втрачання позицій України на світовому ринку туристичних послуг [12, с. 10], що підтверджується також невисокою оцінкою глобального індексу конкурентоспроможності України згідно рейтингу Світового економічного форуму [1515, с. 136].

Проте, незважаючи на ряд стримуючих чинників, туристична індустрія в Україні створює позитивну динаміку розвитку. Туристичні потоки в Україні показують зростання розмірів в'їзного туризму протягом останніх 13 років (середній річний приріст становив 12,6%), середньорічний приріст виїзного туризму склав 3,8% за період 2000-2013 рр. [12]. Ці показники у комплексі із наявністю тенденції до зростання внутрішніх туристичних потоків на 2,7% щорічно, свідчать про підвищення конкурентоспроможності України у міжнародному туристичному комплексі. Покращення умов розвитку та підвищення прибутковості туристичної діяльності сприяло надходженню інвестицій в галузь і подальшому нарощуванню індексу конкурентоспроможності туризму. Протягом 2001-2013 рр. обсяги інвестицій в готельну та ресторанну сферу зросли з 469 до 5714 млн. грн. або в 12,2 рази [12, с. 204]. Хоча експерти вказують на недостатність фінансування, що підтверджується низьким рівнем розвитку та застарілістю переважної більшості елементів туристичного потенціалу України, особливо тих, які формувались ще за радянських часів [1; 3]. Варто звернути увагу й на те, що внутрішні туристичні потоки України у 2013 році на 71,1% забезпечувалися в'їзними туристичними потоками і на 28,9% українськими туристами, причому у 2000 – 2013 рр. від-

соток внутрішніх туристів мав тенденцію до зменшення, що є свідченням слабого розвитку внутрішнього туризму.

Україну відвідує більше туристів, ніж кількість громадян, які виїжджали за кордон. Так, у 2013 році Україну відвідало 23,4 млн. осіб, тоді як з чисельність громадян, що виїжджали, склала 22,6 млн. осіб. В свою чергу, внутрішні туристичні потоки становили 9,7 млн. осіб, а кількість прийнятих операторами ринку в'їзних туристів склала 1,12 млн. осіб. Це свідчить про те, що в Україну приїжджають люди, які спроможні обійтись без послуг туристичних операторів і самостійно забезпечити свій відпочинок.

Про підвищення рівня туристичного потенціалу регіонів України свідчать проведені позитивні заходи: набуває актуальності розробка нових туристичних маршрутів, зростає кількість засобів розміщення та поліпшується якість готельних послуг, покращується відношення до туристів та рівень їх обслуговування, зростає інтерес до об'єктів культурно-історичної спадщини. Про поліпшення туристичної діяльності в Україні, хоча й не із стійкою динамікою, свідчать наведені у табл. 1 показники.

Т а б л и ц я 1

**Соціально-економічні показники туристичної діяльності
в Україні за період 2008-2013 рр.**

Показник	2008 р	2009 р	2010 р	2011 р	2012 р	2013 р
Кількість ліцензованих учасників туристичного ринку, тис. од.	3052	3833	4631	4829	4872	4913
Кількість працівників, тис. осіб	21,7	22,7	23,6	22,8	23,4	24,1
Відрахування в бюджет, млн. грн.	131,3	174,0	208,1	196,5	227,6	245,1
Обсяг продаж, млрд. грн.	3,8	5,5	8,1	9,4	10,7	11,3
Показники діяльності санаторно-курортного господарства						
Кількість закладів, од.	3073	3041	3011	3012	3014	3017
Кількість місць, тис. од.	462	453	449	445	446	447
Оздоровлено, тис. осіб	3592	3122	2987	2942	3217	3286
Коефіцієнт використання	0,021	0,019	0,018	0,018	0,02	0,02
Показники діяльності готельного господарства						
Кількість готелів, од.	1595	1684	1731	1836	1897	1938
Кількість номерів, од.	71580	76019	79833	82145	83796	84125
Одноразова місткість, місць	161955	174398	186621	192025	195244	196011
Обслужені, тис. осіб	4590,1	3622,2	4047,8	4769,8	6854,5	7214,8
Коефіцієнт використання	0,078	0,057	0,059	0,071	0,098	0,114

Джерело: [9; 1212; 13, с. 63]

З наведених у табл. 1 даних можна побачити, що в Україні зростає кількість ліцензованих учасників туристичного ринку, хоча їх частка у 2013 році становила близько 7% від загальної кількості. Позитивною є динаміка платежів до державного бюджету, які зросли з 131,3 млн. грн. у 2008 році до 245,1 млн. грн. у 2013 році, при цьому обсяг продажу склав 11,3 млрд. грн. у 2013 році.

Негативну динаміку мали показники діяльності санаторно-курортного господарства України, при скороченні кількості закладів з 3073 одиниць у 2008 році до 3017 одиниць у 2013 році загальна кількість місць за вказаний період скоротилась

на 15 тис., знизилась кількість оздоровлених на 306 тис. осіб. Низьким був і коефіцієнт використання наявного санаторно-курортного фонду. Основними причинами такого стану є застарілість та зношеність матеріально-технічної бази господарства, відсутність належного рівня обслуговування та сервісу, порівняно висока ціна, тому туристи виїжджають закордон або користуються послугами приватних санаторно-курортних комплексів, рівень сервісу у яких часто набагато вищий [10, с. 65]. Поточний стан організації туристично-рекреаційного господарства України характеризується недосконалістю заходів, що не забезпечує достатнього рівня його кон-

курентоспроможності у світовій індустрії туризму. Рівень українського сервісу не відповідає міжнародним стандартам, мережа розважальних закладів нездатна надавати належні послуги, проявляють негативний вплив і екологічні проблеми та дії протиправного характеру з боку невіршованого населення чи інших туристів [4, с. 17].

Зважаючи на досліджені тенденції розвитку туризму в Україні проаналізуємо конкурентоспроможність туристичного потенціалу у регіональному розрізі та Луганської області, зокрема. Наявність різних

підходів у методиках оцінки туристичного потенціалу регіонів [2; 4; 8] та необхідність їх вдосконалення зумовила вибір таких складових підсистем: природно-рекреаційна, інвестиційна, трудова, організаційна, інформаційна та фінансова. Кожна з підсистем має набір специфічних показників, за якими можна зробити висновки про конкурентоспроможність туризму в певній області. В результаті виконання розрахунків отримано наступні параметри окремих блоків туристичного потенціалу регіонів України (табл. 2).

Т а б л и ц я 2

Оцінка конкурентоспроможності туризму в регіонах України за елементами потенціалу у 2013 році

Регіон	Природно-рекреаційний потенціал	Інвестиційний потенціал	Трудовий потенціал	Організаційний потенціал	Інформаційний потенціал	Фінансовий потенціал
м. Київ	1,9	2,7	4,6	3,3	5,0	4,7
м. Севастополь	2,6	4,9	4,3	4,6	4,7	4,5
АР Крим	4,1	4,7	3,2	5,0	4,2	4,1
Вінницька	3,4	4,3	3,8	4,1	3,9	3,5
Волинська	3,8	4,4	3,4	3,9	3,8	3,4
Дніпропетровська	2,9	3,9	3,3	3,8	4,1	3,7
Донецька	2,3	2,7	3,1	2,7	2,3	2,9
Житомирська	2,7	2,9	3,9	3,8	3,6	3,2
Закарпатська	4,3	5,0	4,5	4,6	4,5	4,3
Запорізька	3,2	4,2	4,2	3,7	3,9	3,5
Івано-Франківська	3,8	4,8	4,5	4,2	4,2	4,7
Київська	3,7	3,5	4,1	3,8	4,3	4,1
Кіровоградська	2,9	2,9	3,7	3,4	3,2	3,8
Луганська	4,1	3,2	3,4	2,7	2,4	3,7
Львівська	4,3	4,6	4,3	4,5	4,8	3,9
Миколаївська	3,3	4,3	4,2	4,2	4,3	4,1
Харківська	2,6	3,2	3,8	2,5	3,8	2,9
Одеська	2,9	4,7	4,1	4,4	4,3	4,1
Полтавська	3,4	3,9	3,9	2,9	3,5	2,7
Рівненська	3,7	3,7	4,0	3,3	3,2	2,5
Сумська	3,3	3,1	2,9	3,1	3,2	3,5
Тернопільська	2,7	3,8	3,8	3,8	2,9	2,4
Херсонська	3,8	4,4	4,1	4,3	4,5	4,2
Хмельницька	2,9	2,2	3,7	2,9	3,3	3,2
Черкаська	3,1	2,9	3,5	3,4	3,6	3,7
Чернівецька	3,2	3,6	3,8	3,7	3,5	2,9
Чернігівська	2,5	3,6	3,2	3,9	2,3	2,6
В середньому по Україні	3,24	3,78	3,83	3,72	3,75	3,59

Джерело: розроблено автором на підставі [5;7; 9; 11; 12; 14; 15]

Особливості методики розрахунку інтегрального індексу конкурентоспроможності кожної підсистеми туристичного потенціалу регіонів України полягають у наступному. Спочатку розраховуються фа-

ктичні значення досліджуваної системи показників та ранжуються у порядку спадання, відповідно до чого їм присвоюються місця у ранжируваному ряді від 1 до 27. Далі отримані показники зважуються на

відповідні коефіцієнти вагомості, присвоєні кожному показнику експертним шляхом в діапазоні від 0 до 5, після чого сума отриманих показників ділиться на суму порядкових чисел ранжируваного ряду по досліджуваних показниках у розрізі областей. Загальний індекс по кожному блоку туристичного потенціалу знаходився шляхом усереднювання значень по всіх показниках і заносився у табл. 2. Максимальне значення показника становить 5, тоді як менші значення відображають нижчий рівень розвитку певного блоку туристичного потенціалу регіону.

На основі дослідження конкурентоспроможності туризму в Україні за окремими складовими туристичного потенціалу можна побачити, що найбільші індекси конкурентоспроможності мають області, де туристична галузь найбільш розвинута. Це пов'язано з тим, що такі області та регіони, як: м. Севастополь, АР Крим, а також Херсонська, Одеська, Львівська Івано-Франківська, Миколаївська області залучають більше відповідних ресурсів, в

той час як індустріальні регіони та менш привабливі для туристів з різних причин області, до яких частково належить і Луганська, не створюють належних передумов для розвитку туризму. Наведемо графічно значення окремих індексів конкурентоспроможності потенціалу найрозвинутіших туристичних регіонів та Луганської області у 2013 році (рис. 3). На основі наведеної на рис. 3. інформації можна побачити, що найбільш розвинуті туристичні регіони мають найвищі індекси конкурентоспроможності, виключення становить тільки м. Севастополь, яке має найнижче значення параметру природно-рекреаційного потенціалу. По інших розвинутих регіонах стан індексів по досліджуваних блоках можна вважати збалансованим, тобто таким, що дозволяє рівномірно розвивати всі складові туристичного потенціалу. Щодо Луганської області, то низькі індекси конкурентоспроможності потенціалу не дозволяють цьому регіону досягати високого місця у загальному рейтингу конкурентоспроможності.

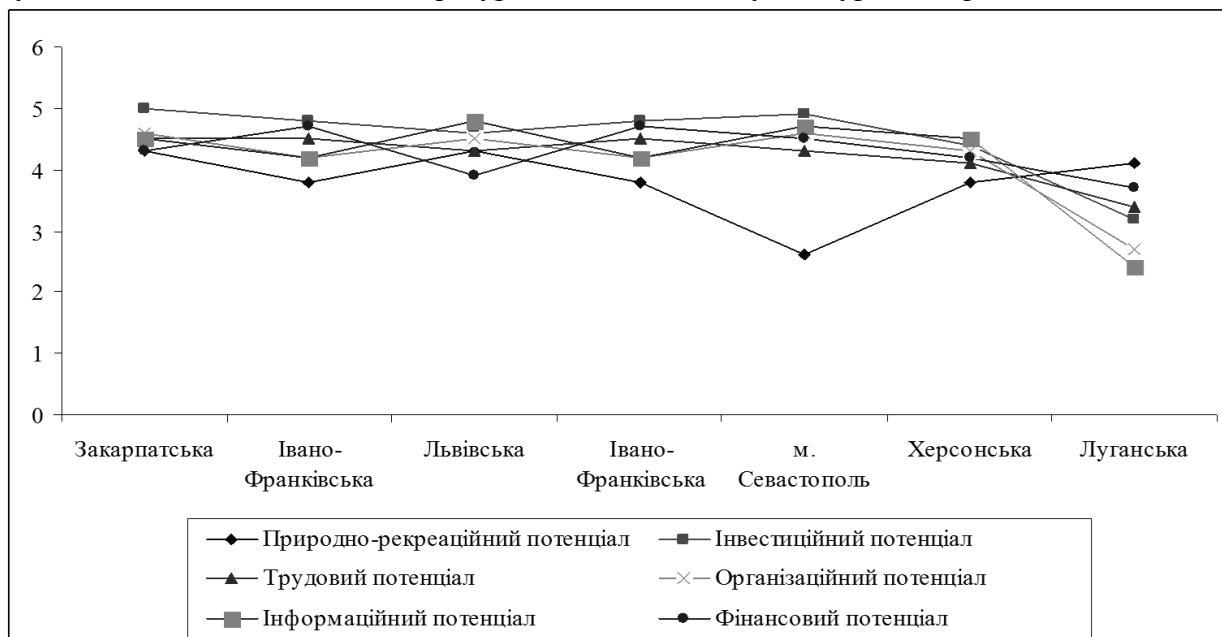

Рис. 3. Індекси конкурентоспроможності туристичного потенціалу окремих областей та регіонів України і Луганської області у 2013 році

Джерело: розроблено автором

Місце Луганської області в туристичному комплексі України за усередненою

конкурентоспроможністю туристичного потенціалу наведено на рис. 4.

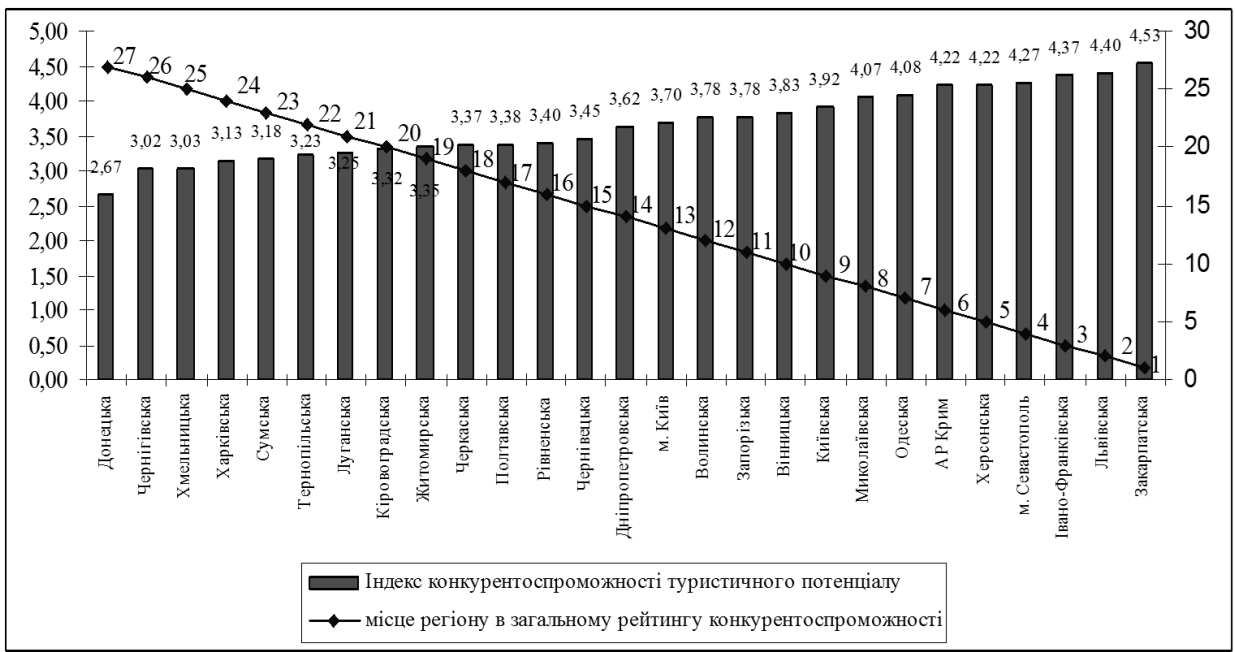

Рис. 4. Місце Луганської області в рейтингу конкурентоспроможності туристичного потенціалу регіонів України у 2013 році

Джерело: розроблено автором

Отже, на основі рис. 4 можна побачити, що Луганська область займає 21 місце у рейтингу регіонів України за індексом конкурентоспроможності туристичного потенціалу. Досить наближені, але менші індекси мають Тернопільська (3,23), Сумська (3,18) та Харківська (3,13) області, найменше місце має Донецька область (2,67), тоді як перше місце присвоєно Закарпатській області (4,53).

З поміж інших негативних факторів, які майже не враховані під час розрахунку індексу конкурентоспроможності туристичного потенціалу, на думку керівників підприємств несприятливий вплив на розвиток туристичного бізнесу в Луганській області мають такі чинники: нестабільність державної політики, неефективна податкова політика, корупція, неефективність держапарату, високі податкові ставки, нестабільність місцевої та державної влади, відсутність доступу до державного фінансування, низька кваліфікація робочої сили, інфляція, нерозвинена інфраструктура, складність доступу до земельних ресурсів, злочинність і крадіжки, нераціональне валютне регулювання.

З метою вирішення наявних проблем та розвитку туризму в Україні і в Луганській області, зокрема, потрібно:

- здобувати досвід та удосконалювати механізми співпраці державних структур, бізнесу та громадськості;
- активізувати розвиток малого підприємництва, створювати додаткові робочі місця та умови самозайнятості населення;
- організовувати підготовку та перепідготовку кадрів, зайнятих у туристичному, готельному, ресторанному бізнесі та «зеленому» туризмі;
- активізувати інноваційну діяльність в регіоні;
- залучати додаткові фінансові інвестиційні ресурси до обласного бюджету;
- створювати позитивний імідж туристичного регіону;
- організовувати рекламно-промоційні кампанії;
- здійснювати інвентаризацію об'єктів туристичної інфраструктури та оформляти ресурсно-рекреаційний паспорт регіону;
- покращувати стан об'єктів туристичної інфраструктури;

вживати заходи щодо реконструкції пам'яток культури;

створювати інформаційну базу регіонів з описом можливих туристичних маршрутів, центрів відпочинку, транспортних сполучень через розробку Інтернет-сайтів чи інформаційних туристичних бюро.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Україна володіє значним природно-рекреаційним потенціалом, який за умови правильного, раціонального, науково - обґрунтованого та бережливого використання спроможний задовольнити не лише туристичні потреби українців, а й іноземних громадян. Протягом 2001-2013 рр. обсяги інвестицій в готельну та ресторанну сферу зросли з 469 до 5714 млн. грн. або в 12,2 рази. Внутрішні туристичні потоки України у 2013 році на 71,1% забезпечувалися в'їзними туристичними потоками і на 28,9% українськими туристами.

Конкурентоспроможність туристичного потенціалу у регіональному розрізі оцінена на основі таких складових підсистем: природно-рекреаційної, інвестиційної, трудової, організаційної, інформаційної та фінансової. Встановлено, що Луганська область займає 21 місце у рейтингу регіонів України за індексом конкурентоспроможності туристичного потенціалу. Досить наближені, але менші індекси мають Тернопільська (3,23), Сумська (3,18) та Харківська (3,13) області, найменше місце має Донецька область (2,67), тоді як перше місце присвоєно Закарпатській області (4,53). Вирішення ряду проблем дозволить підвищити конкурентоспроможність туристичного потенціалу та забезпечити динамічний розвиток туризму в Україні та Луганській області, зокрема.

Література

1. Бондаренко М. П. Туристичний сектор економіки України: реалії та перспективи / М. П. Бондаренко // Економіка і прогнозування. Науковий жур-

нал ; Ін-т екон. та прогнозів. НАН України. – 2011. – № 1. – С. 104 - 119

2. Бутко М.П. Генезис економічної теорії та методологічні підходи до оцінки туристичного потенціалу регіону / М.П. Бутко, О.О. Самко // Економіка та держава. – 2009. – № 5. – С. 33-38.

3. Кравців В.С. Туризм в Україні: стан та шляхи активізації / В.С. Кравців // Зовнішньоекономічний кур'єр. - 2012. - № 7-8. - С 9-10.

4. Крачило М.П. Економічні аспекти розвитку туризму в Україні в контексті світового досвіду / М.П. Крачило // Проблеми розвитку туризму в Україні і завдання відновлення історичної пам'яті народу засобами туризму : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. Ч.І. - К.; Косів, 2012. - С. 14-21.

5. Луганська область у цифрах у 2013 році [Текст]: статист. / за ред. С.Г. Пілієва; відп. за вип. Г.М. Погорелова; Держ. комітет статистики України, Голов. упр. статистики у Луган. обл. - Луганськ: 2013. – 216 с.

6. Немець Л. Культурна спадщина Луганської області / Л. Немець, Н. Моштаківа // «Часопис соціально- економічної географії»: Міжрегіон. зб. наук. праць. - Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, - 2009. - Вип. 7 (2). - С. 144-152.

7. Офіційний сайт Державної служби туризму і курортів. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.tourism.gov.ua>

8. Полюга В. Методи активізації діяльності суб'єктів туристичного господарювання на ринку рекреаційних послуг / В. Полюга // Науковий вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ. - Чернівці: АНТ Лтд, 2013. - Вип. 1. Економічні науки. Ч.2. - С 38-41.

9. Проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні на сучасному етапі. Міністерство культури і туризму України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/publish/article/183853;jsessionid=CBA CCE6697D400A116E060EE2C513F8C>

10. Свида І.В. Сучасний стан, актуальні проблеми та перспективи розвитку вітчизняного ринку туристичних послуг / І.В. Свида // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2009. –28 (3). – С. 64–69.

11. Статистичний щорічник Луганської області за 2011 р. / [за ред. С. Г. Пілієва]. - Луганськ: Головне управління статистики у Луганській області, 2012. - 490 с.

12. Статистичний щорічник України за 2013 рік / Державна служба статистики України / Київ, ТОВ «Август Трейд», 2014. – 559 с.

13. Трохимець О.І. Розвиток туризму в Україні та його стратегічне значення для національної економіки» / О.І. Трохимець // Науково-виробничий журнал «Держава та регіони» - № 3. - 2012 – С. 62 – 67.

14. Travel & Tourism Economic Impact 2013 Ukraine / World Travel & Tourism Council / London - 2014. - 24 с.

15. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2013 World Economic Forum/ Geneva. 2014. – 501 с.

References

1. Bondarenko M. P The tourist sector of Ukraine: Reality and Perspectives./M.P Bondarenko // Economics and Forecasting. Science magazine; Institute of Economics and prohnouzuv. National Academy of Sciences of Ukraine. - 2011 . - № 1. - S. 104 - 119

2. Butko, M.P The genesis of economic theory and methodological approaches to the assessment of tourism potential of the region / МР Butko , А. Samko // Economy and State. - 2009. - № 5. - P. 33-38 .

3. Kravtsiv B.C. Tourism in Ukraine: state and ways to accelerate / V.S Kravtsiv // External courier . - 2012 . - № 7-8. – S. 9, 10 .

4. Krachylo M.P Economic aspects of tourism development in Ukraine in the context of international experience / M.P Krachylo // Problems of Tourism Development

in Ukraine and the task of restoring the historical memory of the people by means of tourism: abstract add. All-Ukrainian. scientific-practical. conf. CH.I. - К. ; CBS , 2012. - P. 14-21 .

5. Luhansk region in figures in 2013 [Text]: statistician. / Ed. S.G Piliyeva ; Ans. by vol. G.M Pogorelov; State. Statistics Committee of Ukraine , Chairman . Exercise. Statistics in Lugano. region. - Lugansk: 2013. – 216 p.

6. Nyemets LA Cultural Heritage Luhansk Oblast / L. Nyemets, N. Moshtakova / / " Journal of Social and Economic Geography ": Mizhrehion. Collected. sciences. works. - Kharkov: Kharkov National V.N. Karazin - 2009. - Vol. 7 (2). - P. 144-152 .

7. Official website of the State Service for Tourism and Resorts. [Electronic resource] - Access mode : <http://www.tourism.gov.ua>

8. Polyuga B. Methods revitalization of business travel management market recreational services / V. Polyuga // Scientific Bulletin of Chernivtsi Trade and Economics Institute KNTEU. – Chernivtsi: ANT Ltd, 2013. - Vol. 1. Economics. Part 2. - P. 38-41.

9. Problems and prospects of tourism in Ukraine today. Ministry of Culture and Tourism of Ukraine/ [electronic resource].- Mode of access: <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/publish/article/183853;jsessionid=C8ACCE6697D400A116E0EE2C53F8C>

10. Svyda I.V Current status, problems and prospects of development of the domestic tourism market / I.V Svyda // Scientific Bulletin of the Uzhgorod University. - 2009. -28 (3). - P. 64-69.

11. Statistical Yearbook of the Luhansk region in 2011 / [ed. S.G Piliyeva]. - Lugansk: Department of Statistics in the Luhansk region, 2012. - 490 p.

12. Statistical Yearbook of Ukraine 2013 / State Statistics Service of Ukraine / Kyiv , LLC " August Trade", 2014. - 559 p.

13. Trohimets A.I Tourism development in Ukraine and its strategic importance to the national economy " / A.I Trohimets //

Scientific- production journal "State and Regions » - № 3. - 2012 - S. 62 - 67.

14. Travel & Tourism Economic Impact 2013 Ukraine / World Travel & Tourism Council / London - 2014. - 24 p.

15. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2013 World Economic Forum / Geneva., 2014. - 501 p.

Негода А. А.

Анализ состояния и перспектив развития туризма в Украине

Проанализированы тенденции развития туризма в Украине. Исследованы туристический потенциал отдельных областей. Выявлены ключевые проблемы, мешающие развитию туристического потенциала в Луганской области. Установлено, что Луганская область, которая расположена на перекрестке транспортных путей, и которая имеет для поступательного развития своей рекреационной сферы благоприятные природно-климатические условия, значительный историко-культурный потенциал, необходимые человеческие и материальные ресурсы, но значительно отстает от большинства регионов Украины по уровню развития рекреационно-туристических услуг. На основе чего предложены перспективные меры по активизации туристических потоков в регионе.

Ключевые слова: туризм, туристический потенциал, конкурентоспособность туризма в области, перспективы развития туризма, рекреационный потенциал.

Negoda A.

Analysis of state and prospects of tourism in Ukraine

The tendencies of development of tourism in Ukraine. Investigated the tourism potential of individual regions. We found the key problems hindering the development of tourism potential in the Luhansk region. It was established that the Lugansk region, which is located at the crossroads of transport routes, and which has for its sustained development of recreational areas favorable climatic conditions, a significant historical and cultural potential, the necessary human and material resources, but lags far behind most regions of Ukraine on the development recreation and tourism services. From which the proposed measures are promising to enhance the tourist flow to the region.

Keywords: tourism, tourism potential, competitive tourism in the region, the prospects for the development of tourism and recreational potential.

Рецензент: Заблодська І. В. – доктор економічних наук, професор, Директор Луганської філії Інституту економіко-правових досліджень Національної академії наук України, м. Луганськ, Україна.

Reviewer: Zablodskaya I. – Professor, Ph.D. of Economics, Director of the Institute of economic and legal research Lugansk branch National academy sciences of Ukraine, Luhansk, Ukraine.

e-mail: zablodin@yandex.ru

*Стаття подана
11.05.2014 р.*

